

SINTEZA
la proiectul Legii privind participarea publică în procesul decizional
(etapa de expertizare/notificare 12.05.2026 – 26.05.2026)

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
Expertizare				
1.	Concluzia expertizei	Centrul Național Anticorupție	Potrivit articolului 1 din proiectul de lege privind participarea publică în procesul decizional - Scopul legii - Prezenta lege are drept scop consolidarea democrației participative și asigurarea participării publice în procesul decizional al autorităților și entităților publice, în vederea exercitării dreptului de a participa la administrarea treburilor publice și a asigurării transparenței. În nota de fundamentare se menționează că: „Proiectul de lege privind participarea publică în procesul decizional a fost elaborat de Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă a Cancelariei de Stat, cu suportul, la etapă incipientă, a experților Consiliului Europei (prin proiectul Consiliului Europei „Promovarea libertății media în Moldova”) și cu asistența Grupului de lucru (53 persoane din autorități publice centrale și din societatea civilă) instituit pentru modificarea cadrului legal privind transparența în procesul decizional (...) Transparența autorităților publice și participarea publicului în procesul decizional al acestora constituie piloni ai guvernării democratice eficiente, având rolul de a asigura o relație deschisă între autoritățile publice și cetățeni și de a pregăti și aproba acte normative și politici ce răspund necesităților cetățenilor, cu participarea cetățenilor.” Cu referire la „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” autorul descrie informații detaliate în acest sens în nota de fundamentare.	

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.	
2.	Art. 2 alin. (2) lit. h) și art. 3 alin. (3) lit. c)	Ministerul Justiției	La art. 2 alin. (2) lit. h) și art. 3 alin. (3) lit. c), extinderea domeniului de aplicare al legii în raport cu întreprinderile de stat și societățile comerciale care prestează servicii publice este nefondată și juridic defectuoasă, deoarece nu este în concordanță cu legislația în domeniul serviciilor publice. În conformitate cu art. 12 alin. (1) din Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, prestarea serviciilor publice se realizează integral în conformitate cu regulamentele privind organizarea și prestarea serviciilor publice respective, iar conform art. 12 alin. (2) din aceeași lege, aceste regulamente sunt aprobate de: a) ministere; b) alte autorități administrative centrale; sau c) autorități ale administrației publice locale. Astfel, <i>ab initio</i>, persoanele juridice de drept privat nu dispun de competența de a emite „acte cu caracter general privind condițiile de furnizare, acces sau tarificare a serviciilor publice ori care produc efecte asupra drepturilor și intereselor legitimi ale persoanelor.” Această competență aparține exclusiv autorităților publice enumerate supra, care se realizează prin aprobarea regulamentelor privind organizarea și prestarea serviciilor publice. Prin urmare, obligația juridică de a desfășura consultări publice revine exclusiv autorității publice investite cu competență normativă care aprobă actul, și nu direct întreprinderii de stat sau societății comerciale, care are doar un rol de executant și prestator. Pasarea acestei sarcini către entități comerciale încalcă circuitele procedurale standard ale	Se acceptă

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			procesului legislativ și administrativ. Iar art. 25 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 234/2021 prevede expres dreptul beneficiarului de servicii publice să participe la consultarea publică a proiectelor regulamentelor privind organizarea și prestarea serviciilor publice și să prezinte recomandări. Legea nr. 234/2021 recunoaște că o persoană juridică de drept privat poate presta un serviciu public doar în limita competențelor delegate în conformitate cu actele normative. În cazul delegării, entitatea privată/comercială doar execută un serviciu în condițiile stabilite deja de stat. Ea nu devine o „autoritate publică-autor” care elaborează politici sau reguli de prestare a serviciilor. Proiectul de lege încearcă în mod eronat să trateze actele de management intern sau regulamentele comerciale ale acestor unități ca fiind echivalente cu deciziile autorităților publice. Prin urmare, art. 2 alin. (2) lit. h) și art. 3 alin. (3) lit. c) urmează a fi excluse. De asemenea se va exclude din textul proiectului și sintagma „entitățile publice”.	
3.	Art. 2 alin. (4)	Ministerul Justiției	2. La art. 2 alin. (4), mențiunea neaplicabilității legii în raport cu actele administrative individuale este superflua și potențial confuză. Or, neaplicabilitatea legii în raport cu aceste acte derivă direct și fără echivoc din conținutul alin. (3). Alin. (3) enumeră pozitiv și limitativ domeniul de aplicare al legii (actele normative și documente de politici), iar actele administrative individuale, prin natura lor, nu se regăsesc în această enumerare. Excluderea lor expresă la alin. (4) este, deci, redundantă și poate genera chiar o interpretare <i>per a contrario</i> nedorită. Prin urmare, alin. (4) trebuie să consacre doar principiul <i>lex specialis derogate legi generali</i>. În acest sens,	Se acceptă

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			recomandăm utilizarea unei formulări similare cu cea de la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiilor de interes public: „(4) Prezenta lege nu aduce atingere reglementărilor speciale privind participarea publicului în procesul decizional, care se conțin în alte legi.”	
4.	Art. 2 alin. (5)	Ministerul Justiției	3. Art. 2 alin. (5) urmează a fi exclus din textul proiectului din cauza a două considerente conceptuale. În primul rând, această prevedere este parțial superfluă. Or, aplicabilitatea prioritară a regimurilor juridice speciale este deja statuată la art. 2 alin. (4). În al doilea rând, mai important, conform art. 4 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, toate actele normative au caracter public, general și impersonal . Prin urmare, în raport cu aceste acte nu poate fi invocată protecția informațiilor cu accesibilitate limitată în sensul Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public.	Se acceptă Alin. (5) a fost exclus
5.	Art. 2 alin. (6)	Ministerul Justiției	4. Art. 2 alin. (6) urmează a fi exclus, deoarece este superfluu și introduce o logică circulară în raport cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Aplicabilitatea complementară a prevederilor în materia de consultare publică este deja statuată la art. 32 alin. (3) din Legea nr. 100/2017. Astfel, sediul unei astfel de norme juridice trebuie să se regăsească în Legea nr. 100/2017 și nu vice versa. Adăugarea, în noua lege, a unei prevederi care trimite înapoi la procedurile Legii nr. 100/2017 produce o referință în buclă – fiecare lege trimite la cealaltă – generând paralelism legislativ și incertitudine privind regimul aplicabil.	Se acceptă Alin. (6) a fost exclus

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
6.	Art. 3	Ministerul Justiției	5. La art. 3, se recomandă ca primele patru noțiuni să fie expuse în ordinea importanței, de la noțiunea centrală a proiectului către componentele sale (de la întreg la parte), astfel: 1) „participare publică”; 2) „proces decizional”; 3) „decizie”; 4) „parte interesată”. „Participarea publică” constituie noțiunea-cheie a proiectului și se descompune în conceptele de „proces decizional” și „parte interesată”. La rândul său, „procesul decizional” se raportează la „decizie”. Expunerea noțiunilor în această ordine asigură o succesiune firească la lecturarea proiectului, conducând cititorul de la conceptul central către elementele care îl compun.	Se acceptă
7.	Art. 3	Ministerul Justiției	6. Noțiunea „participare publică” urmează a fi definită astfel: „participare publică – implicarea părților interesate în procesul decizional.” În primul rând, potrivit art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, textul unui act normativ – cu atât mai mult definiția unei noțiuni centrale a unui proiect de lege – trebuie să evite tautologiile juridice. Întrucât noțiunea de „proces decizional” este ea însăși definită drept „procesul de inițiere, elaborare și adoptare a deciziilor”, adăugarea sintagmei „de la etapa de inițiere până la adoptarea deciziei” constituie o tautologie juridică și urmează a fi exclusă. În al doilea rând, conform regulilor de tehnică legislativă, definițiile trebuie să enumere, în principal, elementele necesare și suficiente pentru descrierea unui termen.	Se acceptă

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			Sintagma „prin informare, consultare și alte forme de implicare, în condițiile prezentei legi” este, pe de o parte, improprie unei definiții, întrucât nu descrie esența participării publice, ci enumeră formele acesteia, iar, pe de altă parte, creează paralelism legislativ, întrucât formele participării publice sunt descrise într-o dispoziție generală separată, la art. 7.	
8.	Art. 3	Ministerul Justiției	7. În definiția noțiunii „ <i>consultare publică repetată</i> ”, utilizarea cuvântului „reluarea” nu este reușită. „A relua” poate fi înțeles în sensul de „a începe din nou”, sugerând reluarea integrală a procesului, ceea ce nu corespunde esenței consultării publice repetate, care presupune organizarea unei noi runde de consultare asupra proiectului de decizie modificat. Se recomandă substituirea cuvântului „reluarea” cu sintagma „organizarea unei noi runde de consultare publică” (sau „desfășurarea unei noi consultări publice”).	Se acceptă
9.	Art. 3	Ministerul Justiției	8. În definiția noțiunii „ <i>inițiativă civică</i> ”, sintagma „își exprimă voința” urmează a fi exclusă, pentru a delimita clar inițiativa civică de formele constituționale de exprimare a voinței poporului. Potrivit art. 38 alin. (1) din Constituție, voința poporului constituie baza puterii de stat și se exprimă prin alegeri libere, iar potrivit art. 75 și art. 88 lit. f), voința poporului se poate exprima și prin referendum. Întrucât inițiativa civică reglementată de proiect este o propunere neobligatorie, iar nu o formă de exercitare directă sau indirectă a suveranității, utilizarea sintagmei „își exprimă voința” într-un mecanism cetățenesc colectiv riscă să creeze confuzie cu aceste forme constituționale. Pentru evitarea confuziei, se impune excluderea sintagmei.	Se acceptă

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
10.	Art. 5	Ministerul Justiției	9. La art. 5 alin. (3) , prevederea potrivit căreia exercitarea dreptului la participare publică se realizează cu respectarea legislației privind accesul la informațiile de interes public și protecția datelor cu caracter personal are caracter preponderent declarativ. Aceste regimuri se aplică în virtutea propriului domeniu de aplicare, independent de o trimitere expresă. Prin urmare, este necesară excluderea alineatului, ca normă de trimitere fără valoare normativă adăugată.	Se acceptă Pentru evitarea redundanțelor normative și în conformitate cu regulile de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017, alineatul a fost exclus din textul proiectului.
11.	Art. 5	Ministerul Justiției	10. La art. 5 alin. (5) , se face trimitere la „prevederile legale în vigoare”. Se constată că cadrul legislativ care reglementează drepturile copiilor reglementează într-o manieră generală acest domeniu. Astfel, se creează o normă de trimitere către un cadru normative inexistent. De asemenea, din sintagma „prevederile legale în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.	Se acceptă În vederea asigurării clarității și previzibilității normei, referirea generică la „prevederile legale în vigoare” a fost substituită cu trimiterea expresă la Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, care reglementează cadrul juridic aplicabil participării copiilor la procesele decizionale care îi privesc.
12.	Art. 6	Ministerul Justiției	11. La art. 6 alin. (2) , formularea „ <i>în termenii stabiliți</i> ” este o normă de trimitere vagă, lipsită de previzibilitate juridică. Sintagma utilizată nu clarifică unde, de către cine și care sunt acești termeni, lăsând loc unor interpretări din partea autorităților publice-autor.	Se acceptă Sintagma „ <i>în termenii stabiliți</i> ” a fost exclusă”.
13.		Ministerul Justiției	De asemenea, la art. 6 alin. (2) și alin. (4) pct. 1) lit. b), art. 11 alin. (2), art. 12 alin. (2), precum și art. 14 alin. (4) se reglementează „ <i>informarea direcționată</i> ” a	Se acceptă parțial

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			părților interesate în baza „listei părților interesate”. În contextul instituirii portalului particip.gov.md ca punct principal de acces la procesele de participare publică, care permite oricărei părți interesate să se aboneze la anunțurile și proiectele autorităților publice, menținerea unui mecanism suplimentar de „informare direcționată” în baza „listei părților interesate” este redundantă. Întrucât abonarea prin portal asigură deja notificarea părții interesate cu privire la autoritățile și subiectele care o interesează, informarea direcționată în baza listei nu aduce niciun plus de valoare. Mai mult, o asemenea procedură paralelă implică timp, efort și resurse suplimentare, care nu se justifică în mod obiectiv. Prin urmare, prevederile nominalizate, în partea ce vizează menținerea „informării direcționate” în baza „listei părților interesate”, urmează a fi excluse.	Lista părților interesate a fost exclusă ca element distinct necesar pentru informarea direcționată. Totodată, se va reține că, pentru autoritățile care utilizează particip.gov.md, informarea direcționată se realizează prin mecanismele de notificare ale portalului. Pentru autoritățile care publică informațiile pe paginile web oficiale, informarea direcționată rămâne posibilă prin utilizarea mijloacelor de comunicare disponibile, având în vedere că acestea nu sunt utilizatori ai portalului și date fiind particularitățile funcționale și autonomia instituțională a acestora.
14.	Art. 6	Ministerul Justiției	12. La art. 6 alin. (5) și (6) se instituie două canale de publicare a informațiilor privind procesul decizional: site-ul propriu (pentru autoritățile de la art. 2 alin. (2) lit. a), b), d), g) și h)) și portalul particip.gov.md (pentru cele de la lit. c), e) și f)). Această fragmentare afectează utilitatea portalului ca punct principal de acces, generează fragmentarea soluțiilor tehnice și este de natură să creeze confuzie pentru părțile interesate.	Nu se acceptă Se consideră oportună menținerea regimului diferențiat de publicare a informațiilor privind procesul decizional, în funcție de specificul instituțional și funcțional

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			În cazul Parlamentului (lit. a)), publicarea pe propriul site este justificată: etapa de legiferare prezintă particularități proprii – flux specific reglementat de Regulamentul Parlamentului, lecturi succesive, examinare în comisii, amendamente parlamentare – care reclamă o platformă concepută diferit față de portalul de consultare destinat fazei de pre-adoptare a actelor executivului. De altfel, proiectul recunoaște acest tratament distinct la art. 17 alin. (4). În cazul autorităților publice autonome (lit. d)), o asemenea justificare funcțională nu există: procesul lor decizional se încadrează în modelul de consultare al portalului, fără particularități care să impună o platformă separată. În cazul Președintelui Republicii Moldova (lit. b)), publicarea pe site propriu se justifică, eventual, doar pentru decretele aferente procesului de promulgare a legilor, nu și pentru actele normative ori documentele de politici elaborate și adoptate de instituția prezidențială, care se încadrează în modelul portalului. În acest sens, aspectul promulgării este deja soluționat distinct la art. 17 alin. (5), care prevede publicarea informațiilor respective prin referință (hyperlink) la portalul de participare publică. Prin urmare, nu se justifică excluderea <i>de plano</i> a Președintelui de la regimul portalului în cadrul art. 6 alin. (5). Astfel, recomandăm includerea Președintelui Republicii Moldova și a autorităților publice autonome în regimul de publicare prin particip.gov.md.	al autorităților publice vizate. Portalul particip.gov.md a fost conceput și dezvoltat pentru susținerea proceselor de participare publică desfășurate de autoritățile administrației publice centrale și locale, în baza procedurilor aplicabile acestora. În cazul autorităților publice autonome, procedurile decizionale, obligațiile de publicare și categoriile de părți interesate sunt reglementate, în multe situații, prin acte normative speciale și prezintă particularități care nu pot fi uniformizate integral prin intermediul unei singure platforme electronice. Totodată, publicarea concomitentă atât pe pagina web oficială, cât și pe portalul particip.gov.md ar genera sarcini administrative suplimentare și ar conduce la dublarea obligațiilor de publicare, fără a aduce

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				beneficii proporționale pentru părțile interesate. Soluția propusă de proiect nu exclude utilizarea altor platforme electronice, inclusiv a portalului particip.gov.md, de către autoritățile care consideră oportun acest lucru. Totuși, în vederea asigurării flexibilității instituționale și a respectării particularităților funcționale ale diferitelor categorii de autorități publice, se consideră justificată menținerea celor două regimuri de publicare prevăzute la art. 6 alin. (5) și (6).
15.	Art. 6	Ministerul Justiției	13. La art. 6 alin. (7) lit. b) și art. 10 alin. (5) se prevede obligația autorităților publice de a elabora și aproba reglementări interne privind procedurile de asigurare a participării publice în procesul decizional. Considerăm că regulile privind desfășurarea procesului decizional trebuie să se regăsească în prezentul proiect de lege. Textul nu precizează ce alte reguli, în afara celor deja prevăzute de proiect, ar urma să fie cuprinse în reglementările interne, ceea ce va determina ca autoritățile publice să transpună în normele interne aceleași norme care se regăsesc în lege. Mai mult, atribuirea unei asemenea competențe autorităților	Nu se acceptă Se consideră necesară menținerea obligației de elaborare și aprobare a reglementărilor interne privind asigurarea participării publice în procesul decizional. Prezenta lege stabilește cadrul juridic general, drepturile părților

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			publice riscă să conducă la instituirea unor reguli neuniforme și, mai grav, contrare cerințelor minime prevăzute de prezentul proiect. Prin urmare, considerăm că această competență urmează a fi exclusă, împreună cu obligația corelativă de publicare a reglementărilor interne prevăzută la art. 6 alin. (4) pct. 1) lit. a), care ar rămâne fără obiect.	interesate, obligațiile autorităților publice și standardele minime aplicabile procesului de participare publică. Totuși, aplicarea efectivă a acestor prevederi necesită instituirea unor mecanisme organizaționale interne adaptate structurii și competențelor fiecărei autorități publice. Reglementările interne nu au rolul de a institui reguli suplimentare sau derogatorii de la lege și nici de a reproduce dispozițiile acesteia, ci de a stabili responsabilitățile subdiviziunilor și funcționarilor implicați, fluxurile interne de coordonare, modalitățile de organizare a consultărilor publice, procedurile de identificare și implicare a părților interesate, precum și măsurile necesare pentru asigurarea participării efective a grupurilor specifice. În lipsa unor asemenea reglementări interne există

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				riscul aplicării neuniforme a prevederilor legii și al transferării neclare a responsabilităților între subdiviziunile autorităților publice. Totodată, reglementările interne urmează să fie elaborate cu respectarea prevederilor prezentei legi și nu pot stabili standarde inferioare sau reguli contrare acesteia. Totodată, reieșind din experiența de monitorizare a transparenței decizionale a autorităților publice centrale, putem afirma că instituțiile care au proceduri interne clare respectă mult mai bine transparența și participarea publică decât cele care se limitează la textul legii.
16.		Ministerul Justiției	14. La art. 6 alin. (8) sunt aplicabile raționamentele expuse la pct. 3 din prezentul aviz. Conform art. 4 din Legea nr. 100/2017, toate actele normative au caracter public, general și impersonal. Prin urmare, în raport cu aceste acte nu poate fi invocată protecția informațiilor cu accesibilitate limitată în sensul Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public. Aceste considerente sunt aplicabile și în raport cu art. 13 alin. (6) și art. 18 alin. (4).	Se acceptă Alineatul (8) la art. 6 este reformulat prin excluderea referirii la informațiile cu accesibilitate limitată și menținerea criteriilor relevante pentru

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				organizarea participării publice.
17.	Art. 6	Ministerul Justiției	15. La art. 6 alin. (10) sunt aplicabile raționamentele expuse la pct. 9 din prezentul aviz. Legislația în domeniul protecției datelor cu caracter personal se aplică în virtutea propriului domeniu de aplicare, independent de o trimitere expresă. Prin urmare, este necesară excluderea alineatului, ca normă de trimitere fără valoare normativă adăugată.	Se acceptă Pentru evitarea redundanțelor normative și în conformitate cu regulile de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017, alineatul a fost exclus din textul proiectului.
18.	Art. 10	Ministerul Justiției	16. La art. 10 alin. (4) lit. d) , sintagma „sensibilitatea subiectului” nu are o conotație juridică, ci reprezintă un concept sociopolitic subiectiv. Ceea ce reprezintă un subiect „sensibil” poate fi catalogat de autoritate drept subiect fără o importanță majoră pentru a evita o consultare publică extinsă. O asemenea formulare lasă o marjă excesivă de apreciere discreționară.	Se acceptă Sintagma „sensibilitatea subiectului” a fost exclusă întrucât poate genera interpretări subiective și nu oferă criterii suficient de determinate pentru aplicarea uniformă a legii. Totodată, se menține referirea la gradul de interes public, care permite evaluarea necesității unor forme mai extinse de consultare publică pe baza unui criteriu mai obiectiv și verificabil.
19.	Art. 10	Ministerul Justiției	17. La art. 10 alin. (5) , termenul „instrucțiuni” poate fi interpretat în sensul de act normativ, întrucât, potrivit art. 16 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, instrucțiunile	Se acceptă În vederea evitării confuziilor privind natura juridică a documentelor

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			figurează printre actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome. Întrucât documentele aprobate prin ordinul Secretarului general al Guvernului sunt concepute ca îndrumări metodologice, iar nu ca acte normative cu caracter general-obligatoriu, utilizarea termenului „instrucțiuni” creează confuzie cu privire la natura lor juridică. Recomandăm excluderea cuvântului „instrucțiunile” și operarea exclusiv cu termenul „ghiduri”. În partea ce ține de reglementările interne ale autorităților publice, a se vedea raționamentele expuse la pct. 13 din prezentul aviz.	aprobate de Secretarul general al Guvernului, termenul „instrucțiuni” a fost exclus din textul proiectului, fiind menținută referirea la ghidurile metodologice. Acestea nu au caracter de act normativ și urmăresc sprijinirea autorităților publice în aplicarea uniformă a prevederilor legii. Totodată, se menține posibilitatea utilizării ghidurilor de către autoritățile publice care nu se află în subordinea Guvernului, în vederea facilitării aplicării unor standarde și practici comune în domeniul participării publice, cu respectarea autonomiei instituționale a acestora.
20.	Art. 12	Ministerul Justiției	18. La art. 12 alin. (3), termenul de 15 zile lucrătoare stabilit pentru proiectele de acte normative nu corespunde cu cel general, reglementat în Legea nr. 100/2017. Subliniem că la stabilirea termenelor din Legea nr. 100/2017 pentru diferite etape ale elaborării proiectelor de acte normative s-a ținut cont nu doar de necesitatea de a asigura respectarea normelor de transparență, ci și	Nu se acceptă Termenul de 15 zile lucrătoare pentru consultarea publică a proiectelor de acte normative a fost stabilit în mod deliberat pentru a

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			de necesitatea de a evita tergiversările în procesul de promovare a proiectelor de acte normative. În context, trebuie de ținut cont și de multitudinea de proiecte de acte normative care trebuie promovate în termene restrânse și fără tergiversări în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Se recomandă menținerea termenului de 10 zile lucrătoare, fiind un termen rezonabil și consacrat deja în cadrul normativ special privind procesul creației legislative. Alineatul (4) va permite autorului să extindă termenul dacă scopul și complexitatea proiectului de decizie o cer.	consolida caracterul efectiv al participării publice și pentru a crea condiții suficiente pentru examinarea proiectelor și formularea recomandărilor de către părțile interesate. Soluția propusă reflectă obiectivele prezentei legi de consolidare a participării publice și este în concordanță cu recomandările internaționale privind asigurarea unor consultări publice semnificative și efective, inclusiv recomandările formulate în cadrul mecanismelor de monitorizare GRECO. Legea nr. 100/2017 stabilește un minim procedural. O lege specială privind participarea publică, poate stabili standarde mai ridicate de consultare. Dacă se menține termenul de 10 zile lucrătoare, practic se reproduce soluția existent la moment. Totodată, proiectul menține mecanisme care permit adaptarea

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				procesului de consultare la circumstanțele concrete ale proiectului de decizie, inclusiv în funcție de urgența acestuia, asigurând astfel un echilibru între necesitatea participării publice și eficiența procesului decizional. Procesul de aderare la Uniunea Europeană presupune nu doar adoptarea rapidă a actelor normative, ci și respectarea standardelor europene privind participarea publică, transparența și calitatea procesului decizional. Accelerarea procesului legislativ nu poate constitui, prin ea însăși, un argument pentru diminuarea garanțiilor de participare publică. În aceste condiții, se consideră oportună menținerea termenului de 15 zile lucrătoare.
21.	Art. 13	Ministerul Justiției	19. La art. 13 alin. (3) , întocmirea unui „proces-verbal” presupune că acesta ar trebui semnat nu doar de reprezentantul autorității care organizează consultarea	Se acceptă parțial

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			publică, ci și de participanții la consultarea respectivă. Reieșind din faptul că procesul- verbal nu se întocmește în timpul consultării publice, ci după ce aceasta are loc, ar rezulta că părțile interesate care au prezentat propuneri verbale ar trebui invitate încă o dată pentru a semna procesul-verbal. Acest fapt va complica procesul de promovare a proiectelor, mai ales dacă la consultare au fost mulți participanți. Se recomandă renunțarea la procese-verbale în favoarea întocmirii unui rezumat al ședinței de consultare publică (rezumatul nu trebuie semnat de participanți). Se recomandă de specificat în art. 13 alin. (1) lit. b) că la ședințele de consultare publică propunerile pot fi prezentate și verbal și în scris. De multe ori, părțile interesate vin să susțină verbal ceea ce au prezentat în scris. În cazul dat, opinia scrisă poate fi anexată la rezumatul ședinței. În cazul în care se face înregistrarea audio/video a ședinței de consultare, cu publicarea acesteia pe hyperlink, de asemenea decade necesitatea întocmirii unui proces-verbal.	Se acceptă propunerea de simplificare a procedurilor administrative aferente documentării ședințelor de consultare publică și evitarea unor formalități care nu sunt indispensabile pentru atingerea scopului participării publice. În acest sens, noțiunea de „proces-verbal” a fost substituită cu noțiunea de „notă a ședinței de consultare publică”, care reflectă mai adecvat natura și scopul documentării ședințelor de consultare publică. Soluția propusă permite consemnarea într-o manieră clară și accesibilă a principalelor aspecte discutate și a recomandărilor formulate, fără a genera obligații suplimentare privind semnarea documentului de către participanți. Termenul propus „rezumat” ar genera o problemă opusă, deoarece sugerează o prezentare selectivă și foarte succintă realizată de autoritate.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				Totodată, pentru asigurarea trasabilității procesului decizional și valorificarea recomandărilor formulate în cadrul consultărilor publice, proiectul menține obligația autorității publice de a consemna recomandările prezentate verbal în timpul ședinței și de a le include în nota ședinței de consultare publică. Înregistrarea audio sau video a ședinței poate completa documentarea acestuia și poate fi publicată, după caz, însă nu substituie obligația de consemnare a rezultatelor ședinței într-un document accesibil publicului. Din punct de vedere practic, fișierele video sunt greu de consultat, căutarea informației este dificilă, accesibilitatea este redusă, iar peste câțiva ani linkurile pot deveni inactive.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
22.	Art. 13	Ministerul Justiției	20. Art. 13 alin. (4) necesită reexaminare în partea ce vizează includerea în sinteză a recomandărilor formulate verbal în cadrul ședințelor de consultare publică. Dacă recomandările formulate în scris pot fi incluse în sinteză fără riscul alterării conținutului acestora, includerea recomandărilor exprimate verbal ridică probleme de ordin practic și de fidelitate a informației. Or, spre deosebire de recomandările înaintate în formă scrisă, al căror conținut poate fi reprodus și analizat cu exactitate, recomandările formulate verbal sunt susceptibile de interpretare și reformulare la etapa elaborării rezumatului ședinței sau a sintezei. În consecință, există riscul ca anumite propuneri să fie redactate incomplet, să fie reflectate într-o manieră diferită de sensul urmărit de autor ori să fie omise involuntar. Mai mult, în lipsa unui document asumat de persoanele care au formulat respectivele recomandări sau, după caz, a unei înregistrări audio sau video a ședinței, nu poate fi verificată cu suficientă certitudine concordanța dintre conținutul efectiv al intervențiilor și modul în care acestea au fost reflectate în sinteză. O asemenea abordare poate genera divergențe privind exactitatea informațiilor consemnate și poate afecta transparența procesului decizional. Totodată, partea interesată care urmărește valorificarea unei propuneri concrete dispune de posibilitatea transmiterii acesteia în formă scrisă, fie în cadrul ședinței de consultare publică, fie ulterior desfășurării acesteia. În aceste condiții, se consideră oportun ca sinteza să includă exclusiv recomandările recepționate în formă scrisă.	Nu se acceptă Proiectul tratează ședința ca pe o formă distinctă de participare publică. Or, în multe situații, cetățenii nu transmit poziții scrise, iar reprezentanții grupurilor vulnerabile nu formulează poziții pe documentele elaborate. În cadrul ședințelor participanții au posibilitatea de a reacționa la explicațiile oferite, pot adresa întrebări și veni cu soluții noi chiar în timpul dezbaterii. Dacă aceste intervenții nu ajung în sinteză, ele dispar din dosarul decizional. Consemnarea recomandărilor verbale în nota ședinței, posibilitatea înregistrării audio/video, publicarea notei ședinței, reduce semnificativ riscul invocat. Excluderea acestora ar diminua rolul ședințelor de consultare publică ca formă distinctă de participare publică și ar conduce la tratarea

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				diferențiată a recomandărilor în funcție de modalitatea de prezentare a acestora. Totodată, preocupările privind consemnarea și verificabilitatea recomandărilor formulate verbal au fost luate în considerare prin completarea proiectului cu prevederi care stabilesc obligația autorității publice de a consemna aceste recomandări în nota ședinței de consultare publică și de a le examina în aceleași condiții ca și recomandările prezentate în scris. Astfel, recomandările formulate verbal și consemnate potrivit legii constituie recomandări recepționate de autoritatea publică și urmează a fi reflectate în sinteza recomandărilor, alături de cele prezentate în scris. Totodată, proiectul instituie garanții suficiente pentru asigurarea exactității consemnării recomandărilor formulate

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				verbal. Nota ședinței de consultare publică este publicată, ceea ce permite participanților și altor părți interesate să verifice modul de reflectare a intervențiilor și recomandărilor formulate. În cazul în care constată omisiuni sau neconcordanțe, aceștia pot sesiza autoritatea publică în timp util, inclusiv prin mecanismele de remediere prevăzute de prezenta lege. Prin urmare, riscurile invocate privind fidelitatea consemnării recomandărilor verbale sunt diminuate prin mecanismele de transparență și control instituite de proiect.
23.	Art. 14	Ministerul Justiției	21. Prevederile art. 14 alin. (2) necesită reconsiderare în partea ce vizează instituirea caracterului obligatoriu al ședințelor de consultare publică pentru anumite categorii de proiecte de decizii. Ședința de consultare publică reprezintă una dintre formele de participare publică și ar trebui să fie organizată în funcție de necesitatea obiectivă a unei dezbateri directe cu părțile interesate, iar nu exclusiv în baza unor criterii formale prestabilite.	Se acceptă parțial Textul proiectului a fost ajustat pentru a utiliza criterii mai obiective și mai ușor de aplicat în practică, axate pe impactul potențial al deciziei asupra exercitării drepturilor și libertăților persoanelor,

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			Necesitatea organizării unei ședințe poate rezulta fie din complexitatea soluțiilor propuse și necesitatea oferirii unor clarificări suplimentare publicului, fie din existența unor opinii divergente sau recomandări critice formulate în cadrul procesului de consultare și avizare, care justifică o dezbatere publică suplimentară. De asemenea, organizarea unei ședințe poate fi oportună la solicitarea părților interesate, atunci când acestea consideră necesare explicații suplimentare privind conținutul proiectului. În același timp, criteriile propuse pentru determinarea caracterului obligatoriu al ședinței sunt formulate vag. Spre exemplu, criteriul prevăzut la lit. a), referitor la proiectele care „introduc reglementări noi”, poate include practic orice inițiativă normativă, întrucât orice intervenție legislativă de tip <i>lege ferenda</i> presupune, prin natura sa, instituirea unor reglementări noi sau modificarea celor existente. O asemenea formulare riscă să transforme excepția în regulă și să conducă la obligativitatea organizării ședințelor de consultare pentru toate proiectele de decizii promovate de autoritățile publice. Organizarea ședințelor de consultare publică implică resurse administrative, logistice și financiare, inclusiv identificarea spațiilor adecvate, asigurarea condițiilor tehnice necesare și alocarea resurselor umane pentru desfășurarea acestora. Instituirea unei obligații generale de organizare a ședințelor, independent de interesul real manifestat de părțile interesate, poate genera costuri administrative disproporționate în raport cu beneficiile urmărite. De altfel, practica ultimilor ani demonstrează că anumite proiecte de decizii nu suscită un interes public semnificativ, iar ședințele organizate în astfel de cazuri	asupra dezvoltării economice, sociale, culturale sau de mediu, precum și asupra documentelor strategice și programelor de dezvoltare. Totodată, nu poate fi acceptată propunerea de excludere a caracterului obligatoriu al ședințelor de consultare publică pentru proiectele cu impact semnificativ. Consultarea publică prin intermediul recomandărilor scrise și organizarea ședințelor de consultare publică reprezintă forme distincte și complementare de participare publică. În cazul proiectelor cu impact semnificativ, dialogul direct dintre autoritatea publică și părțile interesate constituie o garanție suplimentară pentru asigurarea unei participări efective și pentru identificarea din timp a eventualelor efecte sau preocupări care nu pot fi întotdeauna surprinse prin recomandări scrise.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			se desfășoară în prezența unui număr foarte redus de participanți. În asemenea situații, ședința de consultare publică riscă să devină un exercițiu formal, organizat exclusiv pentru respectarea unei cerințe legale, fără a contribui în mod efectiv la creșterea gradului de participare publică sau la îmbunătățirea calității procesului decizional. Prin urmare, se consideră oportună menținerea caracterului facultativ al ședințelor de consultare publică, urmând ca oportunitatea organizării acestora să fie apreciată de autoritatea publică în funcție de complexitatea proiectului, interesul manifestat de părțile interesate și necesitatea unei dezbateri publice directe.	Caracterul obligatoriu al ședințelor pentru asemenea categorii de proiecte urmărește consolidarea calității procesului decizional și nu instituirea unor formalități suplimentare. Totodată, proiectul oferă autorităților publice flexibilitatea necesară prin posibilitatea organizării ședințelor în format fizic, online sau mixt, ceea ce permite aplicarea proporțională a obligației și reducerea costurilor administrative asociate. Astfel, se consideră oportună menținerea mecanismului care prevede organizarea obligatorie a ședințelor de consultare publică pentru proiectele cu impact semnificativ, cu precizarea mai clară a criteriilor de identificare a acestora. clarificării criteriilor utilizate pentru determinarea proiectelor de decizie pentru care organizarea ședințelor de

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				consultare publică este obligatorie.
24.	Art. 14	Ministerul Justiției	22. La art. 14 alin. (7), regulile de dialog din cadrul ședinței de consultare publică se stabilesc „în conformitate cu reglementările interne” ale fiecărei autorități. Considerăm că aceste reguli nu trebuie stabilite în mod diferențiat, de la o autoritate la alta, ci urmează a fi detaliate în mod unitar prin îndrumările metodologice unificate aprobate de Secretarul general al Guvernului, în vederea asigurării unui tratament uniform al participanților la procesele de consultare publică. Prin urmare, considerăm necesară excluderea alin. (7).	Se acceptă parțial Pentru asigurarea unui cadru unitar privind regulile de dialog aplicabile ședințelor de consultare publică, proiectul a fost ajustat pentru a face trimitere la ghidurile metodologice privind organizarea și desfășurarea consultărilor publice, aprobate în condițiile legii. Totodată, nu se consideră oportună excluderea integrală a referinței la reglementările interne ale autorităților publice. Acestea au rolul de a stabili aspecte organizatorice necesare desfășurării ședințelor de consultare publică, adaptate specificului instituțional și formatului utilizat, fără a putea contraveni cerințelor și standardelor generale stabilite prin lege și prin

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				ghidurile metodologice aplicabile. Norma a fost reformulată pentru a asigura atât aplicarea unor reguli uniforme de dialog, cât și flexibilitatea necesară organizării practice a ședințelor de consultare publică.
25.	Art. 16	Ministerul Justiției	23. La art. 16 alin. (3) , utilizarea sintagmei „de regulă” afectează forța juridică imperativă a interdicției. Or, în limbaj legislativ, „de regulă” înseamnă că „se poate aplica și invers dacă autoritatea dorește”.	Se acceptă
26.	Art. 17	Ministerul Justiției	24. La art. 17 alin. (2) , pentru a asigura claritatea cu privire la datele cu caracter personal care sunt necesare asigurării transparenței și nu pot fi anonimizate, recomandăm specificarea faptului că numele, prenumele și funcția părții interesate sau ale reprezentantului acesteia nu pot fi anonimizate.	Se acceptă Textul a fost modificat astfel încât să răspundă observației de păstrare a trasabilității recomandărilor și, în același timp, fiind evitată formularea absolută „nu pot fi anonimizate”, care ar putea crea dificultăți în situații speciale. În plus, este în concordanță cu logica transparenței procesului decizional: publicul trebuie să poată cunoaște cine formulează

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				recomandările și în ce calitate participă la proces.
27.	Art. 17	Ministerul Justiției	25. La art. 17 alin. (3), prevederile privind actualizarea permanentă a portalului de participare publică cu hyperlink-uri la site-uri oficiale, publice și gratuite depășesc sfera obișnuită a obligațiilor de transparență, întrucât instituie o sarcină continuă de monitorizare a evoluției proiectelor de decizie, inclusiv în etape care nu intră în sfera de competență a autorității publice-autor. O astfel de obligație generează un efort administrativ disproporționat și implică utilizarea resurselor umane pentru urmărirea și verificarea informațiilor din mai multe surse externe, deși acestea sunt deja disponibile public pe platforme oficiale (ex. legis.md, parlament.md). În plus, funcționarii responsabili de elaborarea proiectelor nu au obligația de a monitoriza în timp real parcursul legislativ ulterior transmiterii acestora, iar dinamica procesului legislativ (comasarea inițiativelor, declararea nulității sau neexaminarea până la sfârșitul legislaturii, trierea ulterioară a inițiativelor de către noua componență a legislativului) face dificilă menținerea unei evidențe actualizate. Prin urmare, se propune excluderea obligației de monitorizare și actualizare continuă a evoluției proiectelor de către autoritatea publică-autor, cu identificarea unei soluții tehnice de interoperabilitate a platformei particip.gov.md cu platforma e-Legiferare în vederea migrării automate a informațiilor relevante.	Nu se acceptă Menținerea obligației de actualizare a informațiilor privind evoluția proiectelor de decizie pe parcursul procesului de promovare a acestora este considerate absolut necesară din punct de vedere a doctrine participării publice. Scopul acestei prevederi este asigurarea trasabilității procesului decizional și informarea părților interesate cu privire la rezultatul și parcursul proiectelor pentru care au participat la consultări publice. Participarea publică efectivă presupune nu doar accesul la informații în etapa elaborării proiectului, ci și posibilitatea urmăririi modului în care acesta evoluează și este finalizat în cadrul procedurilor decizionale aplicabile. În lipsa unor asemenea

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				informații, transparența procesului decizional rămâne incompletă, iar utilitatea participării publice este diminuată. Pe termen lung, interoperabilitatea dintre sistemele informaționale relevante poate constitui o soluție tehnică adecvată pentru automatizarea actualizării informațiilor. Totuși, inexistența, la moment, a unor asemenea mecanisme tehnice, or această soluție a fost examinată inclusiv la etapa de modernizare a portalului particip.gov.md, nu justifică excluderea obligației de informare a publicului cu privire la evoluția proiectelor de decizie.
28.	Art. 17 și Art. 21	Ministerul Justiției	26. La art. 17 alin. (6) și art. 21 alin. (6) pct. 2) lit. c) construcțiile „argumentarea motivului” „motivarea argumentată” sunt redundante. „Motivul” reprezintă cauza retragerii, iar „argumentarea” reprezintă justificarea acestuia. În tehnica normativă se utilizează, de regulă, fie „motivul”, fie „justificarea/argumentarea”, nu ambele în aceeași construcție. Se propune utilizarea: „motivarea retragerii”/„argumentarea retragerii”, respectiv, „motivarea deciziei”/„argumentarea deciziei”.	Se acceptă

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
29.	Art. 18	Ministerul Justiției	27. La art. 18 alin. (4) se prevede posibilitatea respingerii cererii de remediere în cazul în care aceasta este „vădit” neîntemeiată. Întrucât alin. (2) și alin. (4) nu instituie proceduri distincte, ci o procedură unică – alin. (2) stabilind examinarea solicitării și adoptarea unei decizii motivate de admitere sau respingere, iar alin. (4) enumerând temeiurile de respingere – calificativul „vădit” este incongruent, deoarece, din punct de vedere juridic, acesta operează <i>prima facie</i>, anterior examinării pe fond, în timp ce respingerea pentru netemeinicie intervine, potrivit alin. (2), în urma examinării. Recomandăm, prin urmare, excluderea cuvântului „vădit”, astfel încât cererea să poată fi respinsă atunci când, în urma examinării, se constată că este neîntemeiată. În partea ce ține de protecția informațiilor cu accesibilitate limitată sau altor interese legitime protejate de lege se aplică considerentele expuse la pct. 3 din prezentul aviz.	Se acceptă
30.	Art. 22	Ministerul Justiției	28. La art. 22 se va reține că, potrivit art. 1 alin. (1) și art. 2 din Codul contravențional nr. 218/2008, contravenția și sancțiunea contravențională se stabilesc exclusiv prin Codul contravențional, o faptă constituind contravenție numai dacă este prevăzută de acesta. Nicio sancțiune contravențională nu poate fi aplicată în temeiul unei legi speciale dacă fapta nu este descrisă și sancționată expres în textul Codului contravențional. Potrivit art. 1 alin. (2) din Cod, legătura cu o lege specială se poate realiza doar printr-o normă de trimitere cuprinsă în articolul din Cod, structura contravenției rămânând în Cod.	Se acceptă Reieșind din considerentul că răspunderea contravențională poate fi instituită exclusiv prin Codul contravențional și că mențiunea din proiect referitoare la răspunderea contravențională necesită reglementarea corespunzătoare a faptelor, sancțiunilor, subiectului

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			În consecință, în lipsa normelor corespunzătoare în Codul contravențional, trimiterea la răspunderea contravențională din art. 22 este inoperantă. Recomandăm completarea pachetului legislativ cu amendamentele la Codul contravențional care să descrie și să sancționeze expres faptele enumerate la art. 22 alin. (2). În caz contrar, mențiunea privind răspunderea contravențională urmează a fi exclusă din art. 22.	răspunderii, agentului constatatator și a competenței de examinare a cauzelor contravenționale în cadrul Codului contravențional, a fost inițiat procesul de elaborare a modificărilor corespunzătoare la Codul contravențional. Aceste modificări nu au fost prezentate concomitent cu proiectul de lege întrucât configurarea exactă a mecanismului contravențional depinde de forma finală a reglementărilor privind participarea publică în procesul decizional, inclusiv de definitivarea obligațiilor autorităților publice, a mecanismelor de remediere și a altor soluții normative rezultate în urma procesului de avizare și expertizare. Elaborarea ulterioară a normelor contravenționale va permite asigurarea unei corespondențe exacte între obligațiile instituite prin lege și faptele susceptibile de a atrage răspunderea

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				contravențională, evitând instituirea unor norme de sancționare generale, incomplete sau necorelate cu reglementarea de bază. Normele contravenționale trebuie să respecte principiul legalității și al previzibilității sancțiunii, ceea ce presupune ca fapta contravențională să fie formulată suficient de clar și precis. Din acest motiv, definitivarea mai întâi a conținutului obligațiilor prevăzute de lege constituie o premisă necesară pentru elaborarea normelor contravenționale corespunzătoare.
31.		Ministerul Justiției	Adițional, art. 22 alin. (2) necesită reevaluare sub aspectul subiectului răspunderii juridice. Obligațiile privind asigurarea participării publice, organizarea consultărilor publice, examinarea inițiativelor civice sau adoptarea deciziilor aferente reprezintă obligații instituționale ale autorității publice, iar nu obligații personale ale funcționarului public desemnat să asigure, din punct de vedere tehnic și administrativ, desfășurarea procedurilor respective. În majoritatea situațiilor reglementate de proiect, funcționarul responsabil nu dispune de autonomie decizională proprie și nu exercită un drept de apreciere independent asupra oportunității organizării consultărilor, acceptării sau respingerii inițiativelor	Se acceptă Obligațiile prevăzute de lege privind participarea publică reprezintă, în principal, obligații ale autorităților publice, iar răspunderea juridică urmează a fi analizată prin raportare la competențele efective ale persoanelor implicate în procesul decizional.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			civice ori examinării solicitărilor de remediere. Acesta acționează în limitele atribuțiilor funcționale și în condiții de subordonare administrativă, executând deciziile și instrucțiunile conducerii autorității publice. Prin urmare, atribuirea automată a răspunderii disciplinare sau contravenționale funcționarului responsabil pentru eventualele deficiențe ale procesului participativ riscă să ignore elementul volitiv al conduitei ilicite și să sancționeze persoane care nu au competența legală de a adopta deciziile ce au generat încălcarea. În asemenea situații, nerespectarea obligațiilor prevăzute de lege trebuie analizată prin raportare la autoritatea publică în calitate de titular al obligației legale și, după caz, la persoanele cu funcții de răspundere care au dispus, aprobat sau au refuzat adoptarea măsurilor necesare pentru respectarea cerințelor legale.	Subsecvent, textul proiectului a fost ajustat pentru a evita atribuirea automată a răspunderii funcționarului public desemnat pentru coordonarea procesului de participare publică și pentru a reflecta faptul că răspunderea poate reveni, după caz, persoanelor cu funcții de răspundere sau altor funcționari care, potrivit competențelor legale și atribuțiilor de serviciu, aveau obligația de a asigura respectarea cerințelor legale. Totodată, menținerea reglementării privind răspunderea juridică este necesară pentru a evidenția caracterul obligatoriu al responsabilităților instituite de prezenta lege și pentru a asigura cadrul normativ necesar dezvoltării mecanismelor de răspundere disciplinară și contravențională corespunzătoare.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
32.	Art. 23	Ministerul Justiției	29. La art. 23 alin. (2) lit. d), obligația de a raporta numărul recomandărilor recepționate în cadrul procesului decizional generează o sarcină administrativă disproporționată în raport cu utilitatea practică a informației urmărite. În mod obișnuit, persoana responsabilă de elaborarea raportului anual nu este aceeași persoană care gestionează nemijlocit toate procedurile de consultare publică, analizează recomandările recepționate și întocmește tabelele de sinteză aferente proiectelor de decizie. Totodată, în cazul autorităților publice a căror activitate presupune promovarea unui număr semnificativ de politici și proiecte de decizii pe parcursul unui an, identificarea, centralizarea și cuantificarea tuturor recomandărilor formulate în cadrul fiecărui proces de consultare implică un efort administrativ considerabil. În altă ordine de idei, potrivit proiectului, „recomandare” reprezintă orice sugestie sau opinie cu caracter consultativ exprimată de o parte interesată în cadrul procesului decizional. O asemenea definiție are un caracter foarte larg și poate include atât propuneri de ordin conceptual, cât și observații redacționale, tehnico-juridice, lingvistice sau sugestii privind substituirea unor termeni și formulări. În aceste condiții, numărul recomandărilor recepționate nu constituie un indicator obiectiv, uniform și comparabil al gradului de participare publică. Cuantificarea acestora nu oferă informații relevante cu privire la calitatea procesului participativ, la impactul contribuțiilor formulate sau la gradul de valorificare a acestora în procesul decizional. Prin urmare, având în vedere relevanța limitată a datelor urmărite în raport cu resursele administrative necesare pentru colectarea, verificarea și raportarea acestora,	Se acceptă parțial Se consideră oportună menținerea indicatorului privind recomandările recepționate în cadrul procesului decizional, întrucât acesta reflectă nivelul efectiv de participare a părților interesate și gradul de utilizare a mecanismelor de participare publică instituite prin lege. Spre deosebire de indicatorii care evidențiază exclusiv activitatea autorităților publice (numărul proiectelor consultate, numărul ședințelor organizate etc.), numărul recomandărilor recepționate oferă informații relevante privind implicarea concretă a cetățenilor, organizațiilor societății civile, mediului de afaceri și altor părți interesate în procesul decizional. Totodată, se reține că simpla cuantificare a recomandărilor nu permite, în sine, evaluarea

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			menținerea indicatorului prevăzut la art. 23 alin. (2) lit. d) nu se justifică, motiv pentru care se propune excluderea acestuia.	calității participării publice sau a impactului acesteia asupra procesului decizional. Din acest considerent, prevederile proiectului au fost completate prin includerea unor informații suplimentare privind numărul recomandărilor acceptate, acceptate parțial și respinse, ceea ce va permite evaluarea atât a nivelului de participare, cât și a gradului de valorificare a contribuțiilor formulate de părțile interesate. Recomandările recepționate fac deja obiectul proceselor de evidență, analiză și reflectare în sintezele elaborate de autoritățile publice în cadrul procedurilor de participare publică. Astfel, raportarea anuală presupune agregarea unor informații deja disponibile și nu instituie obligații suplimentare semnificative pentru autorități.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				Menținerea acestor indicatori este necesară pentru monitorizarea implementării prezentei legi, evaluarea evoluției participării publice în timp și fundamentarea măsurilor de îmbunătățire a procesului decizional participativ.
33.		Ministerul Justiției	30. La art. 23 alin. (7), textul „aplicată corespunzător, cu respectarea competențelor și cadrului normativ specific al autorității publice” referitor la metodologia de evaluare periodică a calității participării publice în procesul decizional al autorităților publice-autor, este neclar și redundant din punct de vedere normativ. Din formularea propusă nu rezultă cu suficientă precizie dacă această precizare vizează modul de aplicare a metodologiei de către Cancelaria de Stat sau constituie o obligație distinctă impusă autorităților publice evaluate. În același timp, sintagma are un caracter general, fără a indica în concret în ce constă „aplicarea corespunzătoare” și cum aceasta se diferențiază de obligația generală, deja implicită, de respectare a competențelor și cadrului normativ incident fiecărei autorități publice, inclusiv pentru Cancelaria de Stat. În redactarea normelor juridice, astfel de precizări de ordin general nu adaugă conținut normativ suplimentar, ci pot genera ambiguități în interpretare și aplicare, inclusiv în ceea ce privește delimitarea responsabilităților instituționale. Prin urmare, se consideră necesară reexaminarea și simplificarea textului, în sensul eliminării formulării	Se acceptă parțial Textul a fost reformulat pentru a clarifica faptul că metodologia de evaluare stabilește criteriile și indicatori adaptați diferitelor categorii de autorități publice, evitând formulările susceptibile de interpretări privind modul de aplicare a acestora. Menținerea unei metodologii unice de evaluare este necesară pentru asigurarea comparabilității rezultatelor și a aplicării uniforme a criteriilor de evaluare. Totodată, se consideră justificată luarea în considerare a particularităților

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			menționate sau al clarificării exprese a rolului acesteia în raport cu aplicarea metodologiei de către Cancelaria de Stat.	constituționale, competențelor și cadrului normativ aplicabil diferitelor categorii de autorități publice, inclusiv autorităților care nu fac parte din sistemul autorităților administrației publice aflate în subordinea Guvernului.
Notificare				
34.	Art. 3	Ministerul Afacerilor Interne	Urmare a analizei cumulative a noțiunilor „adunare cetățenească” și „inițiativă civică” propuse la art. 3, se constată existența unor deficiențe conceptuale și de tehnică legislativă, care pot afecta coerența normativă a proiectului de lege și aplicabilitatea mecanismelor reglementate. Astfel, noțiunea „adunarea cetățenească” este explicată ca fiind „un mecanism deliberativ de participare publică, constituit dintr-un grup de cetățeni selectați în mod reprezentativ, care analizează o problemă de interes public și formulează recomandări în baza unui proces structurat de informare și deliberare”. Totodată, noțiunea „inițiativă civică” este definită drept „o acțiune prin care cetățenii Republicii Moldova, printr-un demers colectiv, își exprimă voința și pot propune de a iniția elaborarea deciziilor la nivel național sau local”. Așadar, ambele noțiuni au aceeași finalitate juridică, implică participarea colectivă a cetățenilor la procesul decizional și formularea unor propuneri ori recomandări adresate autorităților publice. Or, diferențierea realizată de către autor este una preponderent doctrinară și	Nu se acceptă Propunerea nu poate fi acceptată, deoarece noțiunile „adunare cetățenească” și „inițiativă civică” reglementează mecanisme distincte de participare publică, cu natură juridică, inițiatori și efecte diferite. „Adunarea cetățenească” reprezintă un instrument deliberativ de consultare publică utilizat de autoritățile publice în procesul de elaborare și consultare a deciziilor, în special pentru subiecte complexe, reforme sau politici publice cu impact semnificativ. Aceasta este organizată la inițiativa

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			nicidecum una de natură juridică substanțială, motiv pentru care utilizarea ambelor concepte în același act normativ generează un paralelism juridic. În acest sens, definiția „adunarea cetățenească” necesită a fi examinată, sub aspectul perspectivelor ce vizează: modalitatea de constituire, autoritatea competentă să convoace sau să organizeze mecanismul dat, criteriile de reprezentativitate, efectele juridice ale recomandărilor formulate, obligația autorităților de a examina sau implementa recomandările etc. Prin urmare, se consideră oportună revizuirea noțiunii „adunarea cetățenească”, prin reconsiderarea conceptuală a acesteia, adică integrarea elementelor relevante în cadrul mecanismului de inițiativă civică, cu reglementarea expresă a procedurilor și efectelor juridice corespunzătoare.	autorității publice și are rolul de a formula recomandări care pot fi valorificate în cadrul procesului decizional aferent. În schimb, „inițiativa civică” reprezintă un mecanism de participare inițiat exclusiv de cetățeni, prin care aceștia propun inițierea elaborării unei decizii la nivel național sau local. Spre deosebire de adunarea cetățenească, aceasta nu constituie o formă de consultare organizată de autoritate, iar inițierea ulterioară a procesului decizional rămâne la aprecierea autorității competente, în condițiile legii. Prin urmare, cele două mecanisme operează în etape și logici diferite ale participării publice și nu generează paralelism normativ. Remarcăm faptul că în observație se confundă finalitatea generală (participarea cetățenilor la treburile

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				publice) cu natura instrumentului juridic. În practica participării publice există o distincție clară între: <i>instrumente de participare inițiate de autorități</i> (top-down) - consultări publice, focus-grupuri, ateliere, mese rotunde, adunări cetățenești etc.; și <i>instrumente de participare inițiate de cetățeni</i> (bottom-up) – petiții, inițiative civice, inițiative legislative cetățenești, referendumuri etc. Prin urmare, faptul că ambele conduc eventual la formularea unor recomandări sau propuneri nu înseamnă identitate juridică. După aceeași logică, ar deveni echivalente și consultările publice clasice cu inițiativa civică, ceea ce nu este corect.
35.	Art. 22	Ministerul Afacerilor Interne	Având în vedere cele <i>vis-a-vis</i> de obiecțiile înaintate în raport cu art. 22, autorul relevă în Sinteza la proiect faptul că urmează a fi operate modificări la Codul contravențional nr. 218/2008 pentru reglementarea	Se acceptă parțial Se acceptă necesitatea evitării oricăror interpretări

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			răspunderii contravenționale aferente încălcării obligațiilor privind participarea publică, inclusiv sub aspectul stabilirii faptei, sancțiunii și autorității competente, se insistă asupra excluderii alin. (2) din articolul în cauză. Or, alin. (1) din articolul menționat indică că: „Încălcarea dreptului de participare a cetățenilor la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor, atrage răspunderea disciplinară și contravențională, conform legislației.” Astfel, ulterioara amendare a Codului contravențional va stabili cu precizie acțiunile ilicite în domeniul participării publice în procesul decizional, răspunderea juridică și autoritățile competente pentru constatarea și examinarea acestora, fără a fi necesară specificarea contravențiilor într-un alt act normativ. Mai mult, în alin. (2) se operează cu textul „Constituie încălcare a legislației privind participarea publică și atrage răspunderea disciplinară sau contravențională...”, nefiind explicit delimitat care dintre acțiunile enumerate sunt încălcări disciplinare sau fapte contravenționale.	potrivit cărora toate încălcările enumerate ar constitui în mod automat contravenții. În acest sens, norma a fost reformulată astfel încât să descrie încălcările legislației privind participarea publică, fără a le califica în mod direct drept abateri disciplinare sau contravenții. Cu referință la alin. (2) al art. 22, norma nu are ca scop instituirea răspunderii disciplinare sau contravenționale și nici substituirea reglementărilor speciale în materie de răspundere juridică, ci identificarea principalelor încălcări ale legislației privind participarea publică, prin raportare la obligațiile prevăzute de prezenta lege. Eliminarea integrală a alin. (2) ar reduce caracterul normativ al articolului la o simplă normă de trimitere către alte acte legislative, fără a identifica obligațiile specifice a căror încălcare afectează exercitarea

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				dreptului la participare publică. O asemenea soluție ar diminua previzibilitatea legii și ar face mai dificilă înțelegerea standardelor de conduită impuse autorităților publice. Menținerea unei asemenea norme este necesară pentru asigurarea clarității și previzibilității cadrului legal, oferind autorităților publice, funcționarilor publici și părților interesate o delimitare expresă a obligațiilor a căror nerespectare constituie încălcări ale legislației privind participarea publică.
36.	Cu titlu general	Ministerul Finanțelor	Se propune instituirea unei norme derogatorii de la procedurile generale de consultare publică, prin care unele proiecte de decizii să fie exceptate de la aplicarea mecanismelor extinse de consultare cu publicul larg, menținându-se însă obligativitatea consultării interinstituționale cu autoritățile publice centrale competente. Necesitatea acestei excepții derivă din natura juridică și funcțională a acestor proiecte de acte normative. În mod particular, acestea reprezintă acte de executare a legii, elaborate exclusiv în scopul implementării unor prevederi legale deja existente, fără a introduce	Nu se acceptă Proiectul de lege stabilește deja un cadru flexibil și proporțional de organizare a consultărilor publice, adaptat naturii și impactului proiectului de decizie, fără a impune aplicarea uniformă a unor proceduri extinse pentru toate categoriile de acte. În

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			reglementări de principiu sau politici publice noi. Conținutul acestor proiecte are, de regulă, un caracter tehnic, procedural sau individualizat, fiind orientat spre realizarea unor drepturi sau obligații stabilite anterior prin lege. În aceste condiții, organizarea unei consultări publice extinse nu se justifică din perspectiva oportunității și eficienței procesului decizional, întrucât nu există elemente de politică publică susceptibile de a fi modificate sau influențate prin intervenția actorilor sociali. Dimpotrivă, parcurgerea unei asemenea proceduri ar putea conduce la prelungirea nejustificată a procesului de adoptare a unor acte necesare pentru aplicarea operativă a legii și pentru realizarea drepturilor beneficiarilor. În acest context, este suficientă consultarea autorităților publice centrale competente, în vederea verificării conformității juridice, asigurării coerenței normative și coordonării instituționale. Un exemplu relevant îl constituie proiectele hotărârilor Guvernului privind alocarea mijloacelor financiare pentru persoanele supuse represiunii politice, elaborate în temeiul Legii nr. 1225/1992. Aspectele de fond care vizează aceste alocări sunt deja analizate și discutate în cadrul procesului de elaborare și consultare a proiectelor legilor bugetare anuale, astfel încât consultarea publică suplimentară a actelor de executare nu aduce un plus de valoare procesului decizional. Prin urmare, instituirea unei norme derogatorii pentru aceste categorii de proiecte de decizii urmărește eficientizarea procesului decizional și adaptarea procedurilor de consultare la natura și scopul actelor respective, menținând în același timp mecanismele necesare de coordonare și control interinstituțional.	acest sens, proiectul reglementează expres principiul proporționalității mecanismelor de participare publică, inclusiv prin posibilitatea autorității publice-autor de a selecta formele adecvate de consultare în funcție de complexitatea, impactul și interesul public aferent proiectului de decizie. Totodată, proiectul prevede deja situații excepționale în care pot fi aplicate proceduri accelerate sau termene reduse, inclusiv pentru acte care necesită intervenție operativă, ceea ce oferă autorităților suficiente instrumente pentru a evita blocajele administrative sau întârzierile nejustificate în procesul decizional. Instituirea unei derogări generale pentru proiectele de acte normative considerate „tehnice”, „de executare” sau „individualizate” ar genera riscuri semnificative de

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				interpretare extensivă și aplicare discreționară, întrucât delimitarea dintre aspectele tehnice și cele cu impact asupra interesului public nu este întotdeauna clară în practică. O asemenea abordare ar putea conduce la excluderea de la consultare publică a unor proiecte care, deși elaborate în executarea legii, produc efecte importante asupra beneficiarilor, mecanismelor de implementare sau modului de realizare a drepturilor și obligațiilor prevăzute de legislație. De asemenea, caracterul de act de executare a legii nu exclude, prin el însuși, necesitatea consultării publice, întrucât multe acte subordonate legii conțin opțiuni de reglementare, mecanisme procedurale sau soluții administrative care pot afecta direct persoanele vizate și asupra cărora participarea publică poate

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				aduce valoare adăugată procesului decizional. Prin urmare, se consideră că reglementările propuse în proiect asigură deja un echilibru adecvat între necesitatea participării publice și eficiența procesului decizional, fără a fi necesară instituirea unor excepții suplimentare cu caracter general.
37.	Art. 2 alin. (4)	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	Art. 2 alin. (4) prevede că, <i>prezenta lege nu se aplică actelor administrative individuale</i> , în timp ce art. 16 alin. (6) prevede că, <i>prevederile alin. (4) nu se aplică deciziilor cu caracter individual sau măsurilor operative ale căror efecte sunt consumate la momentul adoptării</i> , ceea ce presupune că deciziile cu caracter individual ar intra în anumite situații în domeniul de reglementare al legii. Astfel, remarcăm faptul că, normele menționate creează ambiguitate cu privire la sfera de aplicare a legii și pot genera dificultăți în aplicare. În acest sens, se recomandă revizuirea dispoziției de la art. 16 alin. (6) prin excluderea sintagmei „ <i>deciziilor cu caracter individual</i> ”, în vederea corelării acesteia cu prevederile art. 2 alin. (4).	Se acceptă
38.	La art. 16 alin. (4)	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	La art. 16 alin. (4) este prevăzută obligația autorității publice autor de a iniția o procedură de consultare publică ex-post în cazul în care decizia a fost adoptată fără efectuarea consultării publice, însă norma nu stabilește efectele juridice a unei asemenea consultări, și	Nu se acceptă Scopul consultării publice ex-post prevăzute la art. 16 alin. (4) este evaluarea

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			anume dacă autoritatea publică - autor urmează să suspende pe parcursul desfășurării consultării publice ex-post decizia adoptată.	efectelor deciziei adoptate în condițiile procesului decizional accelerat și colectarea opiniilor părților interesate în situațiile în care consultarea publică nu a putut fi realizată anterior adoptării deciziei. Proiectul nu instituie suspendarea efectelor deciziei pe durata desfășurării consultării ex-post. O asemenea soluție ar contraveni însăși finalității procesului decizional accelerat, aplicabil în situații care impun adoptarea urgentă a unei decizii în interes public. Efectele consultării publice ex-post sunt reglementate la alin. (5), care prevede posibilitatea inițierii unui nou proces decizional de modificare a deciziei adoptate, în cazul în care rezultatele consultării justifică o asemenea intervenție. Prin urmare, cadrul normativ propus stabilește în mod suficient consecințele

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				procedurii de consultare publică ex-post, fără a afecta continuitatea efectelor juridice ale deciziei adoptate în regim accelerat.
39.	La art. 18 alin. (6)	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	La art. 18 alin. (6) considerăm necesară clarificarea efectelor juridice asupra actului normativ deja aprobat în cazul admiterii acțiunii de către Instanța de Judecată, ținând cont de prevederile alin. (5), potrivit cărora depunerea către autoritatea publică-autor a unei solicitări privind remedierea deficiențelor procedurale nu suspendă procesul decizional. Astfel, norma nu stabilește consecințele juridice care pot interveni asupra actului normativ adoptat în cazul constatării încălcărilor procedurilor de participare publică de către Instanța de Judecată.	Nu se acceptă Articolul 18 reglementează mecanismul administrativ de remediere a eventualelor deficiențe procedurale constatate în procesul de participare publică, iar alin. (6) are ca obiect exclusiv posibilitatea contestării în instanță a deciziei de respingere a solicitării de remediere. Efectele juridice ale admiterii unei acțiuni în contencios administrativ, inclusiv măsurile care pot fi dispuse de instanța de judecată, sunt reglementate de legislația în materia contenciosului administrativ și nu necesită o reglementare paralelă în prezenta lege.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				Totodată, proiectul nu instituie o sancțiune automată de suspendare sau anulare a actelor adoptate în cazul constatării unor deficiențe procedurale privind participarea publică. O asemenea soluție ar depăși obiectul de reglementare al prezentului articol și ar putea afecta principiul securității raporturilor juridice și stabilitatea actelor adoptate de autoritățile publice. Prin urmare, consecințele juridice ale admiterii unei acțiuni în instanță urmează să fie determinate în conformitate cu cadrul general aplicabil contenciosului administrativ.
40.	La art. 22, alin. (2)	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	La art. 22, alin. (2) - lit. c) în redacția actuală considerăm că aplicarea normei respective poate depinde de aprecierea subiectivă a autorității competente să constate abaterea disciplinară sau contravenție și anume nu este clar care acțiuni sau inacțiuni concrete pot fi calificate ca „împiedicarea implicării părților interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizie”.	Se acceptă parțial Textul proiectului a fost revizuit și reformulat. Sintagma „împiedicarea implicării părților interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizie” a fost substituită

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				cu formularea „asigurarea posibilității de implicare a părților interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizie”, care reflectă mai exact obligația pozitivă instituită de lege în sarcina autorităților publice. Totodată, art. 22 nu are rolul de a descrie elementele constitutive ale unei contravenții, ci de a identifica obligațiile legale a căror nerespectare constituie încălcări ale legislației privind participarea publică. Descrierea faptelor concrete, a condițiilor de răspundere și a subiectului acesteia urmează a fi realizată prin modificările corespunzătoare ale Codului contravențional.
41.			lit. d) se recomandă concretizarea normei prin descrierea expresă a faptelor sau inacțiunilor care pot constitui „ <i>limitare nejustificată a posibilităților de înaintare a inițiativelor civice</i> ”.	Se acceptă parțial Sintagma „limitarea nejustificată a posibilităților de înaintare a inițiativelor civice” a fost substituită cu formularea „asigurarea

n/o	Articol	Participant la expertizare/notificare	Conținutul recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
				posibilității de înaintare a inițiativelor civice”, care corespunde structurii celorlalte obligații prevăzute de articol.
42.			lit. g) cuvântul „întemeiat” urmează a fi exclus.	Se acceptă Formularea a fost revizuită, fiind păstrată obligația de motivare a deciziei de respingere a inițiativei civice, fără referire la caracterul întemeiat al acesteia.
43.			Argumentare: Considerăm că, aprecierea caracterului întemeiat sau neîntemeiat al motivării respingerii inițiativei civice ține de competența instanței de judecată în cadrul controlului de legalitatea unui act administrativ. În redacția actuală, norma poate genera dificultăți în aplicare de către autoritatea competentă să constate contravenția sau abaterea disciplinară, întrucât competența acesteia vizează verificarea respectării cerințelor procedurale prevăzute de lege, și nu aprecierea caracterului întemeiat sau neîntemeiat al motivării. În concluzie, se recomandă revizuirea art. 22 din proiectul de lege, care prevede „Răspunderea juridică”, prin indicarea expresă a faptelor care constituie încălcări cu trimitere exactă la dispozițiile din lege care reglementează obligațiile respective, în vederea asigurării clarității, previzibilității și aplicării uniforme a normei de răspundere juridică.	Se acceptă parțial Luând în considerare că normele privind răspunderea juridică trebuie să ofere un nivel adecvat de claritate și previzibilitate, articolul a fost revizuit prin reformularea obligațiilor prevăzute la alin. (2) și prin precizarea faptului că acestea revin autorității publice, prin persoanele cu funcții de răspundere sau funcționarii publici responsabili cu atribuții în domeniul participării publice.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				Totodată, art. 22 are rolul de a identifica obligațiile prevăzute de prezenta lege a căror nerespectare constituie încălcări ale legislației privind participarea publică. Stabilirea faptelor contravenționale, a elementelor constitutive ale acestora, a sancțiunilor aplicabile, a subiectului răspunderii și a competențelor de constatare și examinare urmează a fi realizată prin modificările corespunzătoare ale Codului contravențional, în conformitate cu principiile și cerințele Codului contravențional.
44.	Art. 19	Agencia de Guvernare Electronică	Potrivit redacției actualizate a art.19 din proiectul legii, înregistrarea inițiativelor civice pe platforma e-Democrație poate opera urmare a două opțiuni: - individual de către cetățeni pe portalul e-Democrație; - înaintată autorităților publice, care ulterior va fi publicată pe platforma e-Democrație, nemijlocit de către autoritatea publică. În cazul în care inițiativa nu corespunde rigorilor de la art.19 din proiect, autoritatea publică, refuză publicarea inițiativei, cu emiterea unui răspuns de argumentare.	Se acceptă parțial Articolul a fost modificat astfel încât să clarifice faptul că pe e-Democrație se admite depunerea individuală a cererii de înregistrare a inițiativei civice. Ulterior, autoritatea publică verifică prealabil conformitatea acesteia și

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			În cazul modalității prevăzute la alin.(2) lit.b), autoritatea publică efectuează, potrivit alin.(7), examinarea prealabilă a conformității inițiativei cu cerințele de la alin.(5) și (6) și decide validarea pentru publicare sau respingerea motivată. Pentru inițiativele depuse direct pe platforma e-Democrație în condițiile alin.(2) lit.a), proiectul nu reglementează însă în mod expres entitatea responsabilă de verificarea conformității conținutului cu aceleași cerințe, anterior publicării. Pentru asigurarea unui regim uniform de control al conținutului inițiativelor civice, indiferent de modalitatea de înaintare, art.19 alin.(7) se va revizui prin reglementarea expresă a procedurii și a entității responsabile de examinarea prealabilă a inițiativelor depuse în condițiile alin.(2) lit.a), inclusiv prin mecanismele de identificare a autorității publice vizate în funcție de obiectul inițiativei și de transmitere a acesteia spre examinare prealabilă anterior publicării pe platformă.	doar după aceasta înregistrează inițiativa civică pe e-Democrație pentru etapa de colectare a susținerilor pentru aceasta.
45.			La art.20 alin.(7), pragurile minime de susținere a inițiativei civice, în funcție de nivelul acesteia (național sau nivelul unității administrativ-teritoriale). Din prevederile proiectului nu rezultă în mod clar dacă nivelul inițiativei este declarat de autorul acesteia la momentul depunerii, este determinat de autoritatea publică vizată în cadrul examinării prealabile sau rezultă implicit din obiectul inițiativei. În acest sens, alin. (5) al art.19 se va completa cu un element obligatoriu suplimentar, prin care autorul indică nivelul inițiativei civice (național sau, după caz, la nivelul unității administrativ-teritoriale, cu identificarea acesteia), iar alin. (7) se va revizui în sensul verificării, în cadrul examinării prealabile, a corespunderii nivelului	Se acceptă

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			declarat cu obiectul inițiativei și cu competențele autorității publice vizate.	
46.			Art.19 reglementează doar ipoteza în care inițiativa civică atinge pragul minim de susținere prevăzând, la art.21 alin.(1), că în termen de 30 de zile de la atingerea pragului autoritatea publică vizată organizează ședința de consultare publică. Proiectul nu reglementează însă consecințele juridice ale expirării termenului stabilit pentru colectarea semnăturilor potrivit art.20 alin.(6), în cazul în care inițiativa civică nu a atins pragul minim de susținere prevăzut la art.20 alin.(7). Pentru asigurarea predictibilității și a securității juridice a procesului, proiectul de lege se va completa cu prevederi privind: - statutul inițiativei civice după expirarea termenului de colectare a semnăturilor fără atingerea pragului (închiderea sau arhivarea pe platforma <i>e-Democrație</i>); - posibilitatea sau imposibilitatea prelungirii termenului de colectare a semnăturilor, cu indicarea condițiilor, a entității care decide prelungirea și a limitei maxime aplicabile; - condițiile în care aceeași inițiativă poate fi depusă repetat.	Se acceptă
47.			Art.19 se va completa cu prevederi exprese care să reglementeze posibilitatea autorului inițiativei civice de a retrage inițiativa după depunerea acesteia. Proiectul de lege, în redacția curentă, nu prevede dacă o asemenea retragere este admisibilă, în ce etape procesuale poate fi exercitată (de exemplu, până la publicarea inițiativei pe platforma <i>e-Democrație</i> , până la atingerea pragului de	Se acceptă Se consideră oportună reglementarea expresă a posibilității retragerii inițiativei civice de către autorul acesteia, în vederea asigurării clarității

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			susținere sau până la organizarea ședinței de consultare publică etc.).	procedurii și respectării caracterului voluntar al exercitării acestui drept. Menționăm că, proiectul nu va detalia excesiv etapele și efectele procedurale ale retragerii, fiind suficientă stabilirea posibilității retragerii inițiativei până la inițierea procedurii de examinare de către autoritatea publică, moment de la care inițiativa intră într-o etapă instituțională distinctă. Subsecvent, proiectul a fost completat cu prevederi care reglementează expres dreptul autorului de a retrage inițiativa civică și efectul încetării procedurilor aferente acesteia: colectarea semnăturilor, validările și alte acțiuni administrative etc.
48.	Art. 10	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	La art. 10 alin (2) lit. c) textul: „ <i>limbaj clar, simplu și accesibil</i> ” se propune a fi completat cu: „ <i>persoanelor cu deficiențe de auz și de vedere</i> ”. Propunere este înaintată în contextul necesității respectării prevederilor Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care garantează asigurarea	Nu se acceptă Utilizarea de către autoritățile publice a unui limbaj clar, simplu și accesibil se referă la

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			drepturilor persoanelor cu dizabilități, în egală măsură cu alți cetățeni la educație, protecție socială, asistență medicală, reabilitare, muncă, viață publică, mediu fizic, transport, paginile web, tehnologii și sisteme informaționale, de comunicare și la alte utilități și servicii la care are acces publicul larg, în scopul promovării incluziuni sociale a persoanelor cu dizabilități și asigurării respectării drepturilor fundamentale ale acestora, în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni, inclusiv prin promovarea limbajului mimico-gestual și alte moduri alternative de comunicare în calitate de mijloace de comunicare între persoane. De asemenea, se consideră oportun definitivarea proiectului de lege în corespundere cu prevederile Legii nr. 60/2012 menționat supra, prin prisma respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități, în egală măsură cu ceilalți cetățeni.	diferite categorii de public, printre care: persoane cu dizabilități, copii, minorități etnice etc. În acest sens prevederea în dată sunt menționate persoanele cu dizabilități care includ și persoanele cu deficiențe de auz și de vedere. Limitarea adaptării comunicărilor doar la persoane cu anumite deficiențe va reduce semnificativ drepturile de participare informată a altor categorii de persoane cu dizabilități.
49.	Art. 11	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	La art. 11, se propune a fi exclus alineatul 5, întrucât la etapa de inițiere prelungirea termenelor nu este rezonabilă. Această etapă are un caracter preliminar, în cadrul căreia nu se examinează un proiect propriu-zis care să necesite extinderea termenului. Se menționează că, la orice etapă ulterioară, participanții la procesul de elaborare a actului de decizie pot înainta propuneri și recomandări.	Nu se acceptă Extinderea termenelor de prezentare a recomandărilor este o opțiune de adaptare și dirijare a procesului decizional în funcție de parcursul procesului și oferă flexibilitatea necesară pentru intervenția autorității în caz de necesitate, nefiind impusă ca o obligație.
50.	Art. 17	Aparatul Președintelui Republicii Moldova	Deși propunerile și recomandările formulate anterior de instituția prezidențială în cadrul procesului de avizare și	Se acceptă parțial

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			consultare publică au fost acceptate de autor, considerăm necesară reformularea și concretizarea prevederilor art. 17 alin. (5) din proiectul de lege, care reglementează obligația publicării, pe pagina web a Aparatului Președintelui Republicii Moldova, prin referință (hyperlink) la portalul de participare publică, a informațiilor privind legile recepționate spre promulgare, transmise spre reexaminare Parlamentului și cele promulgate. Considerăm că norma propusă este inconsecventă cu mecanismul de publicare reglementat de prezentul proiect. Astfel, proiectul stabilește obligația autorităților publice de a publica informațiile aferente procesului decizional pe portalul de participare publică și/sau pe paginile web oficiale, în condițiile art. 6. Totodată, alin. (4) al art. 17 prevede publicarea referinței (hyperlink-ului) la proiectul de decizie publicat pe pagina web a Parlamentului, ceea ce corespunde rolului portalului de participare publică de platformă centralizată de agregare și acces la informație. În schimb, alin. (5) al art. 17 reglementează un mecanism invers, potrivit căruia pe pagina web a Aparatului Președintelui Republicii Moldova urmează să fie publicate referințe către portalul de participare publică. O asemenea abordare derogă nejustificat de la logica generală a reglementării și de la rolul funcțional al portalului de participare publică. Totodată, observăm că, potrivit mecanismului reglementat de proiect, pe parcursul procesului de elaborare, consultare și adoptare a actelor normative, fiecare autoritate publică-autor este responsabilă de asigurarea transparenței decizionale și a accesului publicului la informațiile aferente propriilor proiecte de acte normative. În schimb, prin prevederile alin. (5), în	Se acceptă revizuirea mecanismului de publicare prevăzut de norma propusă. Totodată, nu se acceptă excluderea obligației de asigurare a transparenței etapelor aferente exercitării atribuțiilor Președintelui Republicii Moldova în procesul de legiferare. Scopul normei nu este publicarea repetată a informațiilor privind legile adoptate de Parlament, ci completarea dosarului electronic unic al actului normativ de pe portalul de participare publică cu informații referitoare la etapele procedurale aflate în responsabilitatea instituției prezidențiale. Datele privind recepționarea legii spre promulgare, transmiterea, după caz, a acesteia spre reexaminare Parlamentului și promulgarea legii sunt generate și gestionate exclusiv în cadrul exercitării atribuțiilor constituționale ale Președintelui Republicii

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			etapa promulgării, Aparatului Președintelui Republicii Moldova i se atribuie obligația de a publica informații privind toate legile adoptate de Parlament, indiferent de autoritatea care a inițiat și promovat proiectele respective. O asemenea abordare transferă în mod nejustificat asupra instituției prezidențiale responsabilități care revin autorităților – autor și autorității legiuitoare. Legile recepționate spre promulgare, legile transmise spre reexaminare și legile promulgate reprezintă acte adoptate de Parlamentul Republicii Moldova. Publicitatea și asigurarea accesului publicului la informațiile privind aceste acte revin Parlamentului, în calitate de autoritate emitentă, prin mecanismele și platformele oficiale instituite în acest scop. Reiterăm că instituția prezidențială este responsabilă de actele emise de Președintele Republicii Moldova în exercitarea competențelor sale constituționale, inclusiv decretele de promulgare, actele de remitere a legilor spre reexaminare și alte acte aferente exercitării atribuțiilor șefului statului. Prin urmare, publicarea și menținerea informațiilor privind legile adoptate de Parlament nu se circumscriu competențelor funcționale ale Aparatului Președintelui Republicii Moldova. De asemenea, astfel cum rezultă din proiect, aceeași lege ar urma să fie publicată la diferite etape ale procedurii constituționale – la recepționarea spre promulgare, la transmiterea spre reexaminare și la promulgare. Considerăm această abordare nejustificată, întrucât instituția prezidențială nu intervine asupra conținutului normativ al legii adoptate de Parlament. În consecință, publicarea repetată a informațiilor referitoare la aceeași lege nu contribuie la sporirea	Moldova. Aceste informații nu sunt deținute și nu pot fi actualizate de autoritatea publică-autor sau de alte autorități participante la procesul decizional. Menținerea acestor informații în dosarul electronic al actului normativ asigură trasabilitatea completă a parcursului legii, de la inițiere și consultare publică până la finalizarea procedurii constituționale de legiferare, contribuind la consolidarea transparenței procesului decizional și a accesului publicului la informațiile de interes public.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			transparenței procesului decizional, ci conduce la duplicarea informațiilor deja disponibile. Prin urmare, considerăm că prevederile alin. (5) al art.17 sunt redundante, insuficient corelate cu obiectul de reglementare al proiectului și nu se circumscriu competențelor funcționale ale Aparatului Președintelui Republicii Moldova.	
51.	Art. 5	Ministerul Energiei	La articolul 5, alin. (5) se propune revizuirea normei, având în vedere că formularea „ <i>în conformitate cu prevederile legale în vigoare</i> ” nu asigură claritate și predictibilitate. În acest sens, se recomandă delimitarea expresă a grupului de vârstă eligibil a copiilor pentru participarea în procesul decizional, actul normativ care reglementează implicarea acestora, inclusiv din perspectiva formulării incluse la art. 20 alin. (2) din același proiect, potrivit căruia „ <i>Inițiativele civice pot fi susținute de cetățenii Republicii Moldova care au atins vârsta de 16 ani.</i> ”.	Se acceptă În vederea asigurării clarității și previzibilității normei, referirea generică la „prevederile legale în vigoare” a fost substituită cu trimiterea expresă la Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, care reglementează cadrul juridic aplicabil participării copiilor la procesele decizionale care îi privesc. Totodată, nu se consideră necesară stabilirea în prezenta lege a unui prag distinct de vârstă pentru participarea copiilor la procesul decizional, întrucât acest aspect este reglementat de legislația specială în domeniul drepturilor copilului și nu

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				se confundă cu condițiile de susținere a inițiativelor civice prevăzute la art. 20 alin. (2) din proiect.
52.		Ministerul Energiei	Totodată, se propune în continuare completarea Capitolului IV. Răspundere și contestarea, cu un articol nou, destinat reglementării răspunderii și consecințelor încălcării ordinii în cadrul ședințelor de consultare publică de către participanți. În acest sens, Ministerul Energiei a propus următoarea redacție „<i>Participanții la ședințele de consultare publică sunt obligați să respecte regulile de dialog stabilite pentru desfășurarea ședinței, despre care au fost informați în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (7). În cazul în care un participant încalcă regulile de dialog, reprezentantul autorității publice care prezidează ședința îl avertizează. Dacă încălcarea continuă, acesta poate dispune părăsirea ședinței de consultare publică de către participant, iar recomandările formulate de acesta după dispunerea părăsirii ședinței nu se iau în considerare.</i>”. În acest context, considerăm necesară reconsiderarea poziției exprimate de autor în tabelul de sinteză, întrucât reglementarea expresă a obligației participanților de a respecta regulile de dialog și instituirea unor măsuri aplicabile în cazul încălcării acestora nu are ca efect limitarea participării publice, ci urmărește asigurarea unui cadru ordonat, echitabil și funcțional pentru desfășurarea ședințelor de consultare publică. Or, caracterul deschis și incluziv al consultărilor publice presupune nu doar garantarea dreptului la exprimare, ci și existența unor mecanisme care să prevină	Nu se acceptă Proiectul de lege urmărește garantarea participării efective a tuturor părților interesate și prevenirea oricăror limitări nejustificate ale exercitării acestui drept. Una dintre criticile constante aduse Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional a fost caracterul formal al consultărilor. Introducerea unei norme care ar permite excluderea participanților și ignorarea recomandărilor lor ar putea fi percepută ca o diminuare a garanțiilor de participare exact într-o lege care urmărește să le consolideze. Norma propusă ar conferi autorității publice competența de a exclude participanți de la ședințele de consultare publică și de a nu lua în considerare

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			comportamentele abuzive, perturbarea dezbatelor sau împiedicarea exercitării dreptului de participare de către ceilalți participanți. În lipsa unor reguli clare privind conduita participanților și a unor consecințe aplicabile în cazul nerespectării acestora, există riscul afectării procesului de consultare și al imposibilității desfășurării ședințelor în condiții de ordine și respect reciproc. Mai mult apreciem că, existența unui capitol distinct intitulat „Răspunderea juridică” presupune reglementarea răspunderii tuturor subiecților implicați în procesul de participare publică și nu exclusiv a autorităților publice și a funcționarilor publici. Reglementarea obligațiilor și a răspunderii participanților va contribui la realizarea unui echilibru între drepturile și responsabilitățile tuturor actorilor implicați în procesul de consultare publică.	recomandările formulate de aceștia, fără stabilirea unor criterii obiective, a unor garanții procedurale și a unor mecanisme de contestare. O asemenea reglementare ar putea genera riscuri de aplicare discreționară și ar putea afecta exercitarea dreptului la participare publică. Totodată, recomandările formulate în cadrul procesului de consultare publică urmează a fi evaluate în funcție de conținutul și relevanța acestora, dar nu în funcție de conduita persoanei care le formulează. Regulile privind organizarea și moderarea ședințelor de consultare publică pot fi stabilite la nivel administrativ și procedural de către autoritățile publice, fără instituirea unor măsuri restrictive suplimentare în prezenta lege.

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
53.		Ministerul Energiei	În aceeași ordine de idei, formularea de la art. 22 alin. (1) și alin. (2) este susceptibilă de interpretări și ambiguități. Astfel, din sensul normelor formulate, nu rezultă cu claritate dacă răspunderea urmează să fie aplicată autorității publice și/sau persoanei cu funcție de răspundere sau funcționarului public. Sub acest aspect este relevant faptul că, în prezent, Codul contravențional nu conține norme care să instituie răspunderea contravențională pentru încălcarea legislației privind participarea publică. În schimb, potrivit prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, răspunderea disciplinară reprezintă o formă distinctă de sancționare aplicabilă funcționarilor publici. Astfel, se recomandă revizuirea textului „Constituie încălcare a legislației privind participarea publică și atrage răspunderea disciplinară sau contravențională, după caz, în condițiile legii, nerespectarea de către autoritatea publică, prin persoanele cu funcții de răspundere sau funcționarii publici responsabili” prin indicarea expresă a subiectului căruia îi este aplicabilă sancțiunea, astfel încât norma să nu lase loc unor interpretări divergente sau aplicări arbitrare.	Se acceptă parțial Se constată necesitatea evitării oricăror ambiguități privind subiectul răspunderii juridice. În acest sens, textul art. 22 a fost revizuit pentru a delimita încălcările legislației privind participarea publică de formele concrete de răspundere juridică aplicabile. Proiectul nu urmărește stabilirea directă a subiectului răspunderii disciplinare sau contravenționale, aceste aspecte fiind reglementate prin legislația specială. Răspunderea disciplinară se stabilește în condițiile legislației privind funcția publică și statutul funcționarului public, iar răspunderea contravențională urmează a fi reglementată prin normele corespunzătoare ale Codului contravențional. În consecință, textul a fost reformulat pentru a

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				identifica încălcările legislației privind participarea publică, fără a anticipa sau dubla reglementările specifice privind răspunderea juridică.
54.		OSC	Reintroducerea unui mecanism special de contestare a încălcării procedurilor de participare publică;	Nu se acceptă Proiectul de lege conține deja un mecanism special destinat remedierii încălcărilor procedurilor de participare publică, reglementat la art. 18. Acesta oferă părților interesate posibilitatea de a solicita autorității publice-autor remedierea deficiențelor procedurale constatate, inclusiv prin organizarea unei ședințe de consultare publică sau prelungirea termenului pentru înaintarea recomandărilor. Totodată, art. 18 alin. (6) prevede expres posibilitatea contestării în contencios administrativ a deciziei de respingere a solicitării de remediere. Prin urmare, proiectul asigură atât un mecanism

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				administrativ de remediere a încălcărilor, cât și accesul la controlul judecătoresc al deciziilor adoptate de autoritatea publică. Soluția propusă în proiect urmărește remedierea promptă a deficiențelor procedurale în cadrul procesului decizional și oferă autorității publice posibilitatea de a corecta încălcarea înainte de inițierea unui litigiu. Această abordare este compatibilă cu principiile buneii administrări, proporționalității și economiei procedurale. Instituirea unui mecanism suplimentar și paralel de contestare a fiecărei etape a procesului de participare publică nu este necesară, în condițiile existenței mecanismului de remediere și a posibilității contestării judiciare prevăzute de proiect. Forma inițială a proiectului era construită în jurul unui litigiu. Forma actuală este construită în

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				jurul remedierii. Obiectivul principal al legii nu este generarea litigiilor, ci corectarea rapidă a încălcărilor procedurale înainte ca acestea să producă efecte ireversibile.
55.		OSC	Introducerea posibilității suspendării efectelor actului sau anulării actului adoptat cu încălcarea acestor proceduri și obligării autorității/instituției să desfășoare consultări.	Nu se acceptă Proiectul de lege prevede reglementarea procedurilor de participare publică și garanțiile aferente acestora. Regimul juridic al suspendării, anulării sau constatării nulității actelor administrative și normative ține de cadrul general al controlului jurisdicțional și nu poate fi reglementat fragmentar într-o lege sectorială. Instituirea posibilității suspendării efectelor sau anulării actelor adoptate exclusiv pentru nerespectarea procedurilor de participare publică ar depăși obiectivul urmărit de prezenta lege și ar putea afecta principiile securității juridice, stabilității raporturilor juridice și

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				continuității activității autorităților publice. Participarea publică constituie o garanție procedurală esențială a procesului decizional, însă consecințele juridice asupra actului adoptat trebuie apreciate în cadrul mecanismelor generale de control jurisdicțional prevăzute de legislație, cu respectarea principiului proporționalității și a circumstanțelor concrete ale fiecărei cauze. Proiectul urmărește consolidarea participării publice prin instituirea unor obligații procedurale clare, a mecanismelor de remediere, a transparenței procesului decizional și a răspunderii pentru încălcarea obligațiilor legale, fără a institui un regim special de nulitate sau suspendare a actelor normative.
56.		OSC	Prezentarea concomitentă a modificărilor la Codul contravențional sau includerea unei garanții exprese că acestea vor fi adoptate și vor intra în vigoare odată cu legea.	Se acceptă parțial Necesitatea existenței unui mecanism contravențional

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
			Modificările trebuie să stabilească faptele contravenționale, sancțiunile, subiectul răspunderii și agentul constator.	eficient pentru asigurarea respectării obligațiilor privind participarea publică în procesul decizional a fost menționat atât în Sinteza la proiect, cât și în Nota de fundamentare a proiectului prezentat după introducerea modificărilor. Reieșind din considerentul că răspunderea contravențională poate fi instituită exclusiv prin Codul contravențional și că mențiunea din proiect referitoare la răspunderea contravențională necesită reglementarea corespunzătoare a faptelor, sancțiunilor, subiectului răspunderii, agentului constator și a competenței de examinare a cauzelor contravenționale în cadrul Codului contravențional, a fost inițiat procesul de elaborare a modificărilor corespunzătoare la Codul contravențional. Aceste modificări nu au fost prezentate concomitent cu proiectul de lege întrucât

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				configurarea exactă a mecanismului contravențional depinde de forma finală a reglementărilor privind participarea publică în procesul decizional, inclusiv de definitivarea obligațiilor autorităților publice, a mecanismelor de remediere și a altor soluții normative rezultate în urma procesului de avizare și expertizare. Elaborarea ulterioară a normelor contravenționale va permite asigurarea unei corespondențe exacte între obligațiile instituite prin lege și faptele susceptibile de a atrage răspunderea contravențională, evitând instituirea unor norme de sancționare generale, incomplete sau necorelate cu reglementarea de bază. Normele contravenționale trebuie să respecte principiul legalității și al previzibilității sancțiunii, ceea ce presupune ca fapta contravențională să fie formulată suficient de clar și precis. Din acest motiv,

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				definitivarea mai întâi a conținutului obligațiilor prevăzute de lege constituie o premisă necesară pentru elaborarea normelor contravenționale corespunzătoare. Totodată, nu poate fi oferită o garanție normativă privind adoptarea de către Parlament a unor modificări legislative viitoare, întrucât aceasta excede competențelor autorității publice-autor al proiectului. Ceea ce poate fi însă asigurat este urmărirea corelării și sincronizării intrării în vigoare a normelor de răspundere cu intrarea în vigoare a legii.
57.		OSC	Examinarea unor măsuri aplicabile instituției, nu doar persoanei responsabile, după modelul Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public.	Se acceptă Obligațiile prevăzute de lege privind participarea publică reprezintă, în principal, obligații ale autorităților publice, iar răspunderea juridică urmează a fi analizată prin raportare la competențele

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				efective ale persoanelor implicate în procesul decizional. Subsecvent, textul proiectului a fost ajustat pentru a evita atribuirea automată a răspunderii funcționarului public desemnat pentru coordonarea procesului de participare publică și pentru a reflecta faptul că răspunderea poate reveni, după caz, persoanelor cu funcții de răspundere sau altor funcționari care, potrivit competențelor legale și atribuțiilor de serviciu, aveau obligația de a asigura respectarea cerințelor legale. Totodată menționăm că, proiectul instituie deja măsuri cu caracter instituțional prin mecanismul de remediere prevăzut la art. 18, care permite solicitarea și, după caz, dispunerea reluării sau completării etapelor procedurale afectate, organizarea ședințelor de consultare publică și

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participant la expertizare/notificare</i>	<i>Conținutul recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
				prelungirea termenelor de participare.